

МАРТ

"HART"
The Sport
Newspaper

СПОРТОВИЙ ЧАСОПИС

В останній хвилині

КОПАНИЙ М'ЯЧ з 21. VII. 1946

«Дніпро», Нов. Ульм — «Сокіл», Ельванген 4:2 (2:0)
«Чорногора», Авгсбург — «Сокіл», Бад-Верісгофен (воковер) 3:0.

За вхід до вищої класи закваліфікувалися (першуні і віпершуні):

ОБЛАСТЬ АВГСБУРГ:

«Чорногора», Авгсбург і «Дніпро» Нов.-Ульм.

ОБЛАСТЬ АШАФЕНБУРГ:

«Дніпро», Бамберг і «Запоріжжя», Ашафенбург.

ОБЛАСТЬ МІОНХЕН:

«Лев», Міттенвальд.

ОБЛАСТЬ РЕГЕНСБУРГ:

«Дніпро» Байройт. Тому, що розгрішки ще не закінчені — вийшли в тих двох областях тільки першуні.

Ч. 1.

Бад-Верісгофен

28. липня 1946

СЛОВО ДО ЧИТАЧІВ

Люди доброї волі і доброї думки, які ще в рідному краю піддержували ділом і словом тіловиховний рух, взялися за видавання спортивного часопису. Керувала ними при тому не надія матеріальної користі, не охота розголошу чи вияву себе, а ствердження потреби такого часопису серед нашого громадянства на еміграції.

Випускаємо оце перше число „Гарту“. Здаємо собі справу з того, що воно далеко не таке, як повинно виглядати. На те складаються різні причини — включно до черенок і паперу. Але сподіваємось у чергових числах доповнити недостачі, головню щодо найновіших спортивних подій.

Наша мета:

1. Служити розвиткові фізичної культури в різних її ділянках.
2. Плекати ідеал українського спортовця під гаслом: „Краса і Сила“!

3. Поширювати зрозуміння ваги фізичної культури для нашого народу.

До тієї мети йтимемо:

1. Стараючись дати в руки читацького загалу добрий, безсторонній, український часопис.
2. Допускаючи здорову і вірну критику нашого спортивного життя.
3. Вказуючи на найкращі зразки спортовців минулого і теперішнього часу — як наших, так і чужинних.

Закликаємо Всіх, кому дорога ідея фізичного виховання народу до співпраці з нами. Просимо допомагати нам радою і редакційним матеріалом, піддержувати „Гарт“, бо тільки тоді часопис відповість своєму завданню.

А наше головне і найважливіше завдання — як на це вказує назва часопису:

Гартувати тіло, а тим самим і духа на сьогоднішній, завтрашній і післязавтрашній день.

Обласна Делегатура РФК — Авгсбург

Обласну Делегатуру Ради Фізичної Культури засновано 29. квітня 1946 р. На першій обласній конференції прийнятих було 7 представників спортивних товариств. До делегатури належало 10 товариств, а від 15. 6. ц. р. У. С. Т. „Калина“ відпала через виїзд табору до Міттенвальду. В склад правління О. Д. Р. Ф. К. входять: голова, секретар, референти: боксу, плавання, легкої атлетики і руханки та діловод спортивних суддів. Колегія суддів була зовсім незалежна від Делегатури. Відбуто одне формальне засідання і дві конференції спортивних суддів. Делегатура збрала відомості про працю існуючих спортивних клубів і товариств. Зорганізовано і переведено змагання за першество області.

А. Відбиванка (жінок) 8. 6. ц. р. в Оберсдорфі.

Б. Відбиванка (чоловіків) 15. 6. ц. р. в Авгсбурзі.

В. Кошівка (чоловіків) 29. 6. ц. р. в Бад-Верісгофен.

Від 12. 5. ц. р. зорганізовано змагання копаного м'яча за першество області.

Перегляд товариств: 1. „Чорногора“ — Авгсбург, має 6 секцій: копанний м'яч, відбиванка чоловіків і жінок, кошівка чоловіків, бокс, шахи, столова ситківка.

2. „Сокіл“ — Бад-Верісгофен має 6 секцій: копанний м'яч, відбиванка чоловіків і жінок, кошівка чоловіків, шахи, столова ситківка, теніс.

3. „Сокіл“ — Ельванген — одна секція: копанний м'яч.

Підпорядкованість —
прикмета спортовця!

На правильний шлях

У нашому спортовому житті можна часто стрінути явище, яке вказує, що наш підхід до справ фізичної культури є не зовсім правильний.

Візьмим до уваги такий випадок. Організується нове спортове товариство. В складі товариства знайдеться все пару спортовців, більше чи менше заавансованих в одній чи другій галузі фізичної культури, та попри них, переважаючий числом процент хлопців і дівчат, що з фізичною культурою досі не мали нічого спільного.

Правильно тіловиховну працю належало б зачинати від основ, вишколюючи початківців та стараючись притягнути як найбільшу масу людей до фізичної культури. Діється навпаки. Провід товариства хоче бачити негайно успіхи своїх членів на грищі. Хоче відразу, одним скоком, здобути прірву, що ділить молоде товариство від своїх старших, вище спортово заавансованих суперників. Замість праці над власними членами зачинається гарячкове шукання і притягання чужих спортовців. Діється це різними способами, які не все є згідні зі спортовою етикою. Всею увагою присвячується малому гурткові змагунів, заведуючи працею над масовим поширенням фізичної культури.

На цім місці варт пригадати мету нашої фізичної культури. Вона полягає не в уладжуванні видовищ для розваги публіки та в творенні спортивних зірок, але в вирощуванні в спортівці молоді, яка фізичними вправами має скріпити свій організм так під тілесним, як і духовним оглядом! Треба виходити із заложення, що фізичні вправи приносять великі користі не лише одиницям, що їх практикують, але й народові, що в місці слабосильних хирляків дістає здорових, спортово вироблених громадян, здібних до життєвої боротьби.

Час отже провадом товариств критично глянути на пройденій шлях своєї діяльності та негайно завернути із неправильної дороги.

Те, що практикується в професійних спортивних клубах — не сміє бути дороговказом для наших товариств. Не скоро проминаючі, незаслужені успіхи на змаганнях є нашою метою. Наша мета — успортовити всю українську молодь.

Міт.

Р. 3.

КРАСА І СИЛА

НА ЗОЛОЧЕНИМ СОНЦІМ МАЙДАНІ,
НА СМІЛИСТОКИПУЧІЙ ВОДІ,
У ШЛЯХЕТНІМ БАЛЬОРІМ ЗМАГАННІ
ВАС ВІТАЄМ ПАЛКІ, МОЛОДІ.

НАПОВНЯЮТЬСЯ СИЛОЮ М'ЯЗИ,
НАЛИВАЄТЬСЯ СОНЦЕМ ДУША —
У ВОГНЯХ ЖИТТЄВОЇ ЕКСТАЗИ
ЛЕПОН НАШ У СВІТ ВИРУША.

МИ Ж БО ЗНАЄМ НА ДАЛЬНІХ ДОРОГАХ,
НА НЕЗНАНИХ СТЕЖКАХ ЧУЖИНИ
ЗДОБУВАЮТЬ ДЗВІНКУ ПЕРЕМОГУ
ЛИШ МІЦНОГО НАРОДУ СИНИ.

ПОДАРУНКАМИ ГОРДОЇ ВІТКИ
ВЛАДНО НАДИТЬ ДАЛЕКА МЕТА,
І ДО НЕЇ З ЗАВІТТЯМ І СМІХОМ
ПОВЕРТАЄТЬСЯ НАША ЧОТА.

ХАЙ ЖИТТЯ НЕЗАГНУЗДАНИЙ КЛЕКІТ
МОЛОДЕЦЬКА ЗАГЛУШИТЬ ЯСА!
БАТЬКІВЦІНИ КОХАНІЙ, ДАЛЕКІЙ
НАША СИЛА І НАША КРАСА!

Краса в грі

Інтелігентний глядач іде на спортові змагання не тільки тому, щоб довідатися котра дружина перемаже. Його увагу приковує передовсім те, як гравці грають.

Відомо річ естетичні почування будять у людини не тільки артистичним образом, музикою, або чудовим кравидом, але теж і ритмікою рухів. Хороводи, танці, гри і т. д. будили в людей завжди велике зацікавлення. Таке ж саме зацікавлення будить у глядача пластика рухів тих, що змагаються на грищі. Глядач хапає за очі меткістю змагуна, його зарадність, швидка а то й блискавична орієнтація, а передовсім доцільність рухів. Чи це не цікаво обсервувати, як мітко змагун реагує на рухи противника, як зарадним він є навіть в найтяжчій ситуації. Чи ж це не подиву гідне, коли вироблений змагун на протязі навіть одної секунди зосереджує всю свою увагу і скоординує всі свої м'язи, щоб післати м'яча до воріт? М'язість, зарадність, доцільність порухів і швидка орієнтація становлять разом гармонію рухів змагуна. Якщо ціла дружина складається з таких вироблених членів, глядач оцінює таку дружину словом „добре зіграна дружина“. В часі змагань двоє добре вироблених друзин глядач захоплюється їх грою і не раз відрухово скрикує: „Як гарно грають!“ Ця краса полягає очевидно на гармонії й доцільності кожного руху. Так як у людським організмі кожний орган зокрема виконує кож-

ні свої рухи якнайсправніше і якнайдоцільніше, так теж на грищі „гарно“ грають тільки там, де у кожного змагуна рухи виходять правильно й доцільно. Неправильні рухи перекреслюють сподівання глядача, він виходить з грища незадоволений саме тому, що рухи всіх змагунів не вийшли „стилево“, тобто не творили організованої цілості. Він незадоволений тому що м'яч літав недоцільними рухами, він просто блудив по грищу, поки припадково не попав до воріт.

Не тільки гармонійність і доцільність рухів будить у глядача почування краси. На грищі виходить на яв ще один дуже важкий чинник, який підносить естетичні почування глядача. Цей чинник є вправді закритий, але пильний обсерватор всеж таки його схопить. На грищі проходить подвійне змагання. Тут змагун змагається не тільки зі змагуном, але й з собою самим. Кожному з них стають уперек дороги їхні задуми перешкоди, які лежать у них самих, ясніше — в їхньому тілі. Тіло незавжди повинується наказам волі. А коли вже й повинується, то дуже повільно. „Хочу ліпше, а виходить гірше“ — каже римська пословиця. На грищі виразно видно, як воля людська намагається всевладно панувати над тілом і зробиши його своїм беззастережним слугою. В досконалому змагуна воно стає то пластичне як пластиліна, то тверде як граніт, натягнене як струна, то стиснене як куля, то знов еластичне як м'яч

і т. д. Уміння робити з тіла слугу волі, було завжди і по всі віки ідеалом культури. Люди йдуть гурмою на грище не тільки тому, що там є нагода бачити „цирк“, але передовсім тому, що тут кожний має змогу заспокоїти власну тугу за чимсь досконалим.

Естетичні почування людини ростуть не тільки тому, що вона бачить, як на грищі воля панує над тілом. Глядач заприличує, що людська брутальність не має приступу там, де грають досконалі змагуни. Глядач бачить, що на грищі противникові залишені рівні шанси до перемоги. Йому завжди залишається змога доказати таких самих чудес. Тут програє та сторона, котра не дорівнює своєму противникові під оглядом зручності і зіграності (скоординованості рухів). Пригляньмося також плавальським змаганням. Тут видно, як людина змагається не тільки з людиною, але і з німим і безоглядним противником, водою. Тут виключена брутальність. Придивімся туристові, як він уперто змагається зі своїм противником, тобто з гористим тереном. Шляхотність людини виробляється у шляхотному змаганні. Метою всякого змагу є не тільки гартуватися, але вчитися лицарськості, ставити себе самого на пробу, досліджувати власні спроможності, досліджувати скільки ще бракує ме-

ЗА ПЛЯНОВІСТЬ

Кожний спортивний клуб чи товариство, що поставило собі в дні своєї заіснування означену мету, завдання та програму — переконується що якийсь час, чи первісно намічні цілі здійснюються. Одним із найбільш вожливих моментів при такій перевірці повинно бути питання: чи кожний із членів даного клубу чи товариства має своє опредлення та змогу себе чинно виявити. Коли ні — тоді це не його вина, а вина проводу даного товариства. Якщо, хтось вступає до клубу чи товариства і має духову та фізичну диспозицію в цьому напрямі — не може залишатися тільки пассивним членом. Треба зуміти вибобути й визволити його потенціалну спроможність та перемінити у спортовий чин.

Але на ділі у деяких спортових клубах і товариствах — здається через недолід та брак застанови — вкрадається зовсім неправильне ставлення справи. Вправляють та стають до змагань завжди ті самі люди першуні, а для решти членів нема часу, місця, ні спортового приладдя (м'яч, сітка, коші і. т. д.) і саме те є справою засидничої ваги. Поставмо собі кілька питань:

1. Чи спортовий клуб (товариство) є тільки для вибраних одиниць і завансованих гравців, чи також і для мени завансованих членів?

2. Чи вправляємо на те тільки, щоб стати до змагань, чи стаємо до змагань на те, щоб пізнати, чи осягнули ми вже досить високий рівень справности та спортової спроможности, тому хочемо поміратися з друзими у шляхетній ривалізації.

3. Чи спорт для спорту, а змагання для самих змагань і виграної, чи навпаки усі спорти та змагання та всі галузі фізкультури це тільки засіб — виховний та всебічно діючий — з метою зблизитися до ідеалу досконалости. Коли зрозуміємо що саме це є суттєве, тоді не буде непорозумінь. Нашу працю практично слід би повести так: притягати та зуртувати до товариств чи клубів молодь та охочих старших, організувати поодинокі діялки так, щоб дати змогу усім вправляти, поділити на гуртки чи дружини, залежно від фізичної справности без огляду на осли. Далше, для початківців призначити інструкторів та виховників, а зокрема ними опікуватись, організувати фахово ведені курси та вправи для інструкторів.

Не забудьмо за деякий час поспитати себе, що ми в цьому напрямі зробили, та зреалізуємо гасло «спорт у маси» а не навпаки «спорт з мас» себто спорт для всіх, а не для вибраних одиниць.

Адам Антонович

Гості з УНПРА, Тім 558. Капітан Сухоцький (з права) і Др. Гроссмід (по середині) на відкритті пливачького сезону...

Легко-атлетичні змагання за першенство Д. П. клубів:

Дня 7. ц. р. відбулися в Мюнхені між-національні легко-атлетичні змагання з наступними вислідами:

Біг 100 м.

1. Купчинський (К. Л. К.) 11,8 сек.
2. Гнатківський (К. Л. К.) 12,1 сек.
3. Микитович (У. С. С. К.) 12,1 сек.

Біг 200 м.

1. Купчинський (К. Л. К.) 24,8 сек.
2. Гнатківський (К. Л. К.) 25,1 сек.
3. Рімкус (Тім 107) 26,1 сек.

Біг 400 м.

1. Тетеріс (Тім 108) 53,6 сек.
2. Па'лян (С. Ц. Ф. К.) 59,3 сек.

Біг 800 м.

1. Тетеріс (Тім 108) 2:02,8 сек.
2. Петравскіс (Тім 107) 2:14,3 сек.
3. Клянке (Л. Л. С. К.) 2:14,4 сек.

Біг 4 x 100 м.

1. К. Л. К. 48:5 сек.
2. Л. Л. С. К. 49,3 сек.

Біг 1500 м.

1. Петраувскіс (Тім 107) 4:39,8 мін.
2. Клянке (Л. Л. С. К.) 4:46,0 мін.
3. Піскор (Тім 126) 4:52,9 мін.

Біг 5000 м.

1. Сольдейтіс (Л. Л. С. К.) 17:42,0 мін.
2. Піскор (Тім 126) 18:19,8 мін.

Скок у височінь

1. Керніюс (Тім 107) 1,71 м.
2. Заріне (Л. Л. С. К.) 1,66 м.
3. Кляріс (107) 1,66 м.

Скок у довжинь

1. Керніюс (Тім 107) 6,60 м.
2. Тетеріс (Тім 108) 6,03 м.
3. Купчинський (К. Л. К.) 5,99 м.

Трискок

1. Керніюс (Тім 107) 12,02 м.
2. Купчинський (К. Л. К.) 11,72 м.
3. Заріне (Л. Л. С. К.) 11,63 м.

Мет диском

1. Кнут (Тім 108) 37, 55 м.
2. Микитюк (У. С. С. К.) 33,92 м.
3. Стебельський (У. С. С. К.) 31,75 м.

Мет ратищем

1. Купчинський (К. Л. К.) 48,43 м.
2. Кнут (Тім 108) 48,41 м.
3. Стебельський (У. С. С. К.) 37,83 м.

Мет кулею

1. Микитюк (У. С. С. К.) 11,76 м.
2. Кнут (Тім 108) 11,69 м.
3. Корніюс (Тім 107) 11,10 м.

Мет молотом

1. Стетінін (Тім 108) 26,64 м.
2. Кнут (Тім 108) 24,90 м.
3. Стебельський (У. С. С. К.) 21,31 м.

В чужих горах

(Про пластовий табір у Міттенвальді)

Далеко за нами наші рідні гори. Тяжко робиться на душі, коли подумати, що не можемо любовитися красою Карпат чи Кавказу, слухати, як шумить Прут, чи б'ється об каміння Кубань.

Але наша пластова молодь не з тих, що вдається в безплідну тугу. Довкола неї чудова, хоч і чужа, величчя, хоч і холодна природа Баварії: смерекові ліси, ізмаргадні води, сивоголові гори.

Не можна в себе в дома, так давай! — зробимо пластовий табір тут, на чужині! Серед пахучих борів, серед глибоких гір, над буйною річкою — так, як то колись бувало — там...

Півтора кілометра від табору в Міттенвальді знайшли досвідні очі старих пластунів прихоче місце під пластовий табір. Та ще яка! Навіть положенням нагадує незабутній Сокіл. Підходиш і аж дивуєшся: і вхід подібний, і площа, і на-

віль протилежний горб немов перенесений з підлотянських околиць.

В часі між 12. червня і 7. липня відбували тут табір: — 41 юнаків і 35 юначок, а від 15. червня до 7. липня 53 новаків і новачок.

Пластова кошова команда Міттенвальд подбала, при видатній допомозі У. Н. Р. Р. А., за те, щоб молоденький народ (а були там і шестигітні громадяни!) почувався добре, скріпив духа й тіло та пізнав, що „громада — великий чоловік“. Референт тілового виховання при У. Н. Р. Р. А. Міттенвальд п. Пісаревський, урядовець Гопсон та родина Говорових пішли на руку кошовій команді в кожній справі, дали намети, ліжка, ковдри, сінники, а п-ні Говорова подбала за молоком та какао для новачків.

Юнаки жили ввесь час під наметами — як і пристало молодим козакам. Юначки та новачки примістились на ясній і видгнім горіщі недалеко будинку-магазину. І тут і там зразковий порядок та чистота. На одному наметі білий прапорець. Це відзнака чистоти і порядку. „Всі намети змагалися за цю відзнаку“ — розказував командант, — „але завзяті хлопці не далися перемогти!“ Намет мав завжди найкраще застелені ліжка, поскладані речі, а довкола штудерні грядочки та помислову огорожу з прутків.

30. червня приїхали до табору гості. З різних закутків Баварії. Це старша пластова братія, бувальці пластових таборів Галичини, Волині й Закарпаття відвідали пластовий нарібок. Раділи молодші і наймолодші побачивши між собою стількі пластової знаті.

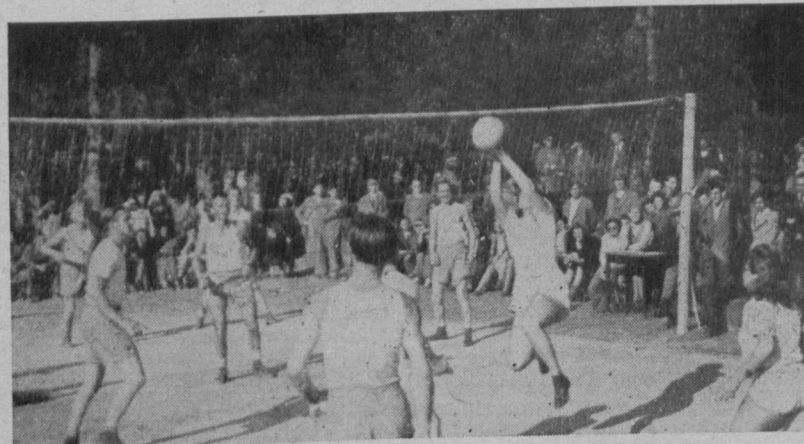
Велика пластова ватра, що горіла в ту пам'ятну ніч, серед чужих гір, полум'янітме до смерті в душах молоденьких учасників. Вона гартуватиме їхню волю до праці і грітме надію на поворот „на ясні зорі, на тихі води“.

а) в поодиноких розгрівах мужчин побідив у фіналі француз Івон Петра, проти Джофера Бровна 6:2, 6:4, 7:9, 5:7, 6:4.

б) в поодиноких розгрівах жінок — добула мистецтво Павліна Беіс (Льос Анджелес) проти Люїзи Брудж (Біберлі Гілс) 6:2, 6:4.

Під теперішню пору відбувається тенісовий турнір за мистецтво світу професійних тенісістів. Між змагунами наводяться „аси“ тенісу як: Дональд Бадок — одинокий тенісіст, який протягом одного року добув чотири мистецтва: англійське, американське, французьке й австралійське, славний з гострої „серви“ Фред Перрі і довголітня слава тенісу Біль Тільден, якого не вважаючи на його 53 років — зараховують до „світової кляси“.

„Міжнародний Тенісовий Союз“ на своїй конференції в Лондоні зчеркнув з листи членів: Німеччину, Фінляндію, Мадярщину, Італію, Болгарію та Румунію.

Гарячий фрагмент із відбиванки чоловіків

Теніс

Тенісовий турнір між Англією і Австралією в Манчестері покінчилися високою перемогою австралійців 6:0.

Америка перемогла Філіппі та Мексико. Тим самим зафалікувала себе як фіналіст американської зони у грав за Дейвіс-Покаль.

В розгрівах за Дейвіс — Покаль в європейській зоні перемогла Югославія Францію 3:2 і розіграє меч з переможцем стрічі Швеція — Бельгія.

Відома перед війною польська тенісистка Ядвіга Єнджейовска відпала вже в першій зустрічі в вемблendonським тенісовим турнірі.

До фіналу у Вемблendon зафалікувалася француз Івон Петра, який переміг американця Тоні Бровна 4:6, 4:6, 6:3, 7:5, 8:6 і австралець Джофер Бровн, який переміг чеського мистця Ярослава Дробного 6:4, 7:5, 6:2.

На днях закінчився мистецький тенісовий міжнародний турнір у Вемблendonі наступними вислідами:

МАНДРІВНІ НАГОРОДИ

Центральне Українське Допомогове Бюро в Лондоні уфундувало мандрівні нагороди у виконанні проф. Сергія Литвиненка для найкращих українських дружин у легко-атлетичній, відбиванці чоловіків і жінок та копаному м'ячі.

В англійській окупаційній зоні відбулася нещодавно нарада, на якій створено виконну комісію для переведення розгрівок за мандрівну нагороду Центрального Українського Допомогового Бюра в Лондоні. На нараді зголосило дев'ять установ участь у всіх проголошених суперництвах.

Спорт у світі

Бокс

— Внаслідок автомобілевого випадку помер 65-літній Джек Джонсон, перший мурир, який здобув мистецтво світу в боксі тяжкої ваги.

— Мистець світу тяжкої ваги у боксі мурир Джоє Льюїс переміг у Нью-Йорку в восьмій рунді грізною своєю противника Біла Конно. Змаганням приглядалося 70.000 глядачів. Льюїс визвав до боротьби за мистецтво світу американський боксер тяжкої ваги Тоніо Маурільйо. Зустріч відбудеться 10 вересня ц. р. в Нью-Йорку.

Легка атлетика

— У вересні цього року відбудеться в берлінському олімпійському стадіоні міжнародне спортове свято.

До участі запрошено Бельгію, Данію, Англію, Францію, Чехію, Голандію, Люксембург, Норвегію, Шпол. Держави П. А. і Східний Союз.

— Англієць Перрі Рідінг установив новий рекорд у безперервному 24-годинній бігу — пробіг 129 миль 749 ярдів, (приблизно 208 км.) — тим самим поправив останній рекорд світу в тій конкурентці на 3 км.

— Під цю пору відбувається в Італії окружний біг наколесників на трасі довжини 3553 км. Біг поділений на 20 етапів.

— Чех Бальзам установив новий світовий рекорд у ході на 10 км. часом 41:08,9 мінут.

Міс Мунро, заступник директора УНРРА Тім 558 — приглядається плавацьким змаганням

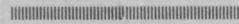
— Міжнародні легкоатл. змагання в Роттердамі дали наступні висліді: 100 м. Г. Шольтен (Голандія) — 10,9 секунд (світовий рекорд 10,2); 400 м. А. Бьок (Голандія) 49,7 секунд (світовий рекорд 46,3); 800 м. Ф. А. Дермігер (Голандія) 1:54,0 мінут (світовий рекорд 1:47,6 мінут); 5000 м. Склікеіс (Голандія) 14:34,4 мінут. (світовий рекорд 14:08,2 мінут).

СВІТОВИЙ РЕКОРД В БІГУ НА 400 м. ЗАТААКОВАНИЙ

Американець Герберт Мек Кінлей в Ілліноїс перебіг 400 ярдів (402,34 м.) в 46,2 секундах. Світовий рекорд на 400 м. є 46 секунд.

заки зачнуть змагання, хто кращий пливак, гурт змагунів став перед світлицем

Шахи

— В шаховому турнірі в Сантандер переміг 14-літній еспанець Артуро Помандер еспанського мистця Антонія Медну.

— Недавно розпочався радієвий шаховий турнір між найкращими англійськими і російськими шахістами. З обох сторін бере участь по 10 муштин і 2 жінки. Англійський мистець Александер переміг мистця совієтського союзу Ботвінника, якого по смерті Алехіна вважали неофіційним мистцем світу.

— В міждержавнім шаховім турнірі в Цюриху перемогла Швейцарія Францію 14:6.

З наших гриць

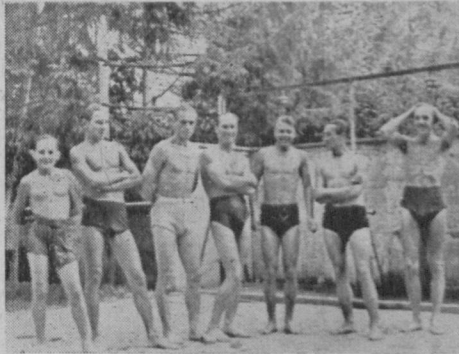
ЗА ПЕРШЕНСТВО В КОШВІЦІ

В Бамберзі, в днях 27—28 ц. м. відбудуться змагання чоловіків у кошівці за першенство американської зони. Грають першуні чотирьох областей (з авгсбургської області — „Сокіл“ — Бад-Верігофен).

У.С.С.К. (Мюнхен) — „ДОВБУШ“ Фрайман 5 : 1 (4 : 0)

На Фраймані відбувся 11. 7. 1946 другий виступ „Довбуша“. В першій полугрі перявагу має У.С.С.К. — і цілком заслужено законтовує в свою користь 4 ворота. В другій полугрі Довбуш приходить дещо до форми — переводить декілька тактично гарних, скорих акцій, та не щастить йому, бо добуває тільки одні ворота,

Що торкається перебігу змагань, то

з приємністю приходиться зазначити, що обі дружини грали „фер“, і змагання пройшли в правдивій спортовій атмосфері. Судював Мгр. Хамів.

Довбуш — молода дружина, а молоді дружини дуже часто зражуються неуспіхом. Але це неправильно. Спорт, а передовсім копаний м'яч, вимагає впертої праці і віри в свої сили. Тоді напевно прийде успіх!

Одне слово до „України“!

В зв'язку з нинішнім репортажем приходиться нам сказати декілька слів:

Кожний знає, що Спортове Товариство „Україна“ займало в таблиці нашого спортового руху чільне місце. І цілком слушно!

Своїм всестороннім спортовим дорітком і своєю організованістю була подекуди зразком для інших спортових

Веселі обличчя дівчат з К. Л. К. — бо перемогли в відбиванці..

товариств. Тодішня „Україна“ — це найкращий вияв нашого спорту в краю.

До такого поняття про „Україну“ ми звикли — там — у краю.

А як воно є тепер?..

І тут, на еміграції, маємо „Україну“. Як зачуваємо теперішня „Україна“ не є членом Р Ф К. Це дивно. Чому зярає тепер, на еміграції, де нетільки кожна одиниця мусить підпорядкуватися установі, до цього покликаний, а вже коли йде річ про групу — тим більше.

Адже наше спортове життя на еміграції охоплено в конкретні організаційні форми. Створено Раду Фізичної Культури, яка через свої обласні делегатури слідкує за правильним розвитком і кермує ним. До „України“ неможна пристосувати ту саму мірку, що до якогонебудь там спортового клубу, що десь там, осторонь виграє чи програє.

„Україна“ — некажебудь назва.

Інтерпретація назви „Україна“ є дещо ширша на еміграції, як у краю.

Через цю назву саме цей клуб вважають за репрезентанта нашого спорту,

Тому й надалі „Україна“ мусить бути зразком організованості та спортової дисципліни — в нашій спортовій спільноті. Вона в першу чергу покликана давати добрий приклад.

Один день з „Україною“

— Ульм! Гауптбанюф! — викрикує «шафнер» — і юрба людей понесла мене до виходу. Чекаю коло трамваєвої зупинки. По протилежній стороні вулиці великий афіш звертає мою увагу. Відмічаю великими буквами: С. К. Україна (Львів-Ульм) — Ф. Ц. «Басерн» (Мюнхен). Щасливо сьогодні потрапив! «Україна» змагається з одним з німецьких першунів Баварії!

Сідаю до «чврки» і їду до українського табору Бельке-Касерне, де має свій осідок Спортове Товариство «Україна». В трамваю щераз перечитую на великому папері «С. К. Україна» (Львів-Ульм).

Мене огортає нараз враження, що я у нашому Львові, їду на грище «Погоні», де за кілька хвилин вибіжить наша славна одинадцятка до змагань з традиційним суперником «Гасмонеею». Мене полюблює нетерпляче вичікування, таке знане для кожного глядача перед емоційними змаганнями.

Входжу на велике таборове подвір'я і зустрічаю доктора К., бувшого провідника «Сяну» з Перемишля. Він тепер клубовим лікарем «України». Витаємо щиро, я запитую про сьогоднішній настрій.

«Сьогодні ми в найсильнішому складі і повинні виграєти...»

Заходимо до спортової домівки. Витаюся зі змаганнями, пізнаю невідступних симпатиків і прилядаюся цікавій грі в столову ситківку. Напроти себе стоять два теперішні футболісти „аси“: Ско-

цень ІІ і Горський. Останній виходить переможно, всі збираються в гурт.

До нас зближається провідник ланки копаного мяча мр. Ч., що своєю погтаттєю і смаглявим запалім лицем нагадує аскета.

По середині стоїть Скоцень І, знайши зі Львова „Мачуга“. Серед спортової братії він має не яке будь становище. Він є радним, а це неабияк! Йому повинується ціла «братія». Склікає братію на «бетон» і «тримає балак», відтак Мачуга наказує відпочинок... Всі розходяться. Обидва господарі домівки розносять по кімнатах для змагунів витраний і вичищений одяг.

Вже годину перед змаганням довгий синій автобус возить мешканців табору на грище. Останніми виїжджають змагуни.

Входжу до майже порожнього возу і сідаю при вікні. Поволі сходяться вже в одностроях змагуни.

Крізь вікно бачу Скоценя ІІ з жінкою. Іде повільним, немов лінковим кроком, але на грищі — це найнебезпечніший пробоевик і стрілець, а в останньому часі, як середуший напасник. За малу хвилину надходить молодий, вилядом і поставою панянки, воротар бувшого «Сяну» — Дубляниця. Скорим рішучим кроком йде Горський. Недавно ше грізний правий лучник, а тепер ще кращий помічник.

Ось із голосним: Дай Боже! з'являється, славний ще з львівського грища, лівий оборонець Мікльош.

Цей люблений публікою «Ясьо» має свою тактику в грі. «Не штука зрати ногами, але розумом!» — і показує притім рукою на чоло.

Мр. Ленчицький, крайній помічник розлядається, де найти собі приємне товариство. Зараз коло нього приміщується Куцан. Цей правий криловий бувшого «Дністра» — Самбір є завжди небезпечний своїм бігом, стрілом і точним загранням.

Низький ростом, але з випробуваною рутиною, витривалістю, доброю тактикою та офензивною грою є крайній помічник Гошовський.

«Реййонка» нема! — хтось викрикує. Висилають скоро на розшуку, та Макар уже біжить у доволу сірому плащі. Леко похилена постать, непоказний ростом і блідим обличчям, на лівому крилі це один з найгірших напасників. Працює інтензивно і має за собою найбільш стріленіх воріт.

За хвилину автобус рушає. Хтось командує «таборово!» і несеться:

«Булава це провід наш

Булава для юнаків...»

Атмосфера на грищі напружена. Це одні з найважливіших досі змагань. Противник — бувший віце-мистець Німеччини.

Свисток! Гра почалася. Нервозна, завзята гра, острє, скорє темпо... Публика живо реагує на всі емоційні заграння, підбадьорює своїх любимців. Саме Куцан проредєся крізь ворожу оборону, скорим біом зблизвся до воріт, леко віддав до середини і м'яч задержався перед лівомою ногою Скоценя ІІ. Хвилина напруження... Хтось крикнув з пу-

блики: «Лєник, шайба!» — і в тій же секунді в правому розі затріпалася сітка воріт. Ще довіо не втихали оплески, а «Україна» переприваджує одну атаку за другою. Це був переломовий момент. Кінцевий вислід 5:0 для «України»...

Вечором у домівці товариства чути настроєву музику... Це „братія“ розважається.

Ще кілька годин тому змагались твердо і завзято, а тепер вони м'яко посуваються під звуки настроєвого танца. Ось Горський зі своєю буйною чуприною, званий через те „Львом“, з грацією, немов пливе з високою стрункою партнеркою, там знову Ленчицький у кутку щось шепче на вухо синьоокий білявці... Музика вмовкає, а на середині залі появляється Скоцень ІІ, побіч ногою Мікльош. Сходяться співаки, за хвилину сильний, милий баритон Мікльоша розходиться по залі... „Будь здорова...“

Старе львівське танно. Щось ворухиться в душі, нагадує щось таке близьке, рідне...

„...Прощай кохана ти моя,

Ти будь щаслива,

А я... сам піду в життя...“

Неодін зітхнув, задав...

Та за хвилину загальний спів рознісся грімко по залі. Боевий тон, міцні слова...

„Ми йдемо вперед,

Над нами вітер віє...“

І вони йдуть, і гордо несуть стія української спортової культури, та ідно захищають назву: Спортове Товариство „Україна“.

Мир. Славич

Спомини старого спортовця

Нова сила

Вересень, 1911 року. Перемишль налився знову шкільною молоддю, розкриваючи перед нею навітряні ворота своїх шкіл. До сьомої класи української гімназії прийшов учень зі Львова, з „академічної“. Класа приглядалась йому шильно, але з-осторожна — не знати, що це за птиця. Високий, стрункий, темноволосий, зі спусковатими барками. Ясне, добре склеплене чоло, сірі, пронизливі очі, тонкий правильний ніс, затиснені уста, на яких блукала засядо легенька усмішка, енергійне підборіддя.

Першого дня познайомився з усіма просто й коротко: подав руку і сказав привіт, потім сів у передостанню лавку і — „почав ходити до сьомої Б“.

Година грецької мови... На кафедрі проф. Олексій Ярема, старий, трохи сухий педагог, але чесна людина і визначний суспільний діяч. Перекладаємо промову Демостена. Професор викликає сусіда нового учня.

— Учень скаже мені...

Викликаний спершу відповідає плавно, потім починає заїкуватися, врешті грізно, і стає.

— Ну! — підганяє педагог.

По класі пішов трохи за голосний шепіт...

Професор підніс голову і глянув суворо по учнях.

— Хто відповідає? — кинув словом, як каменем.

Настала хвилина такої тиші, що чути було, як у кількох десятках молодих грудей товклися неспокойно серця.

— Ще раз питаю, хто відповідає?! — стукнув об кафедру п'ястком професор.

— Я!

Очі цілої класи звернулися в сторону, звідки впало те неймовірне, нечуване і несподіване слово.

Тим разом занімів учитель. Він довго дивився на виструненого учня, виглядало — своїм очам не вірить. Потім мовчки підвівся з-поза кафедри і рушив поволі до учня.

Класа знову застигла... Невже ж старий ударить, потягне за вухо, накинеться з лайкою на виновника?!...

— Як ученик називається?

Темна чуприна ще вище підійшла...

— Федь Черник!

— А? То ученик прийшов зі Львова?!

— Так.

— І приніс із собою звичай підпорядкування?!

— Думаю пане Професоре, що той звичай є і в перемиській гімназії. Це товариський обов'язок усіх часів і всіх шкіл.

— Сідайте обидва! — махнув рукою педагог.

Вернувся на кафедру, сховав нотес до кишені, замкнув „Демостена“ і вже до кінця години ні не викладав, ні не питав. Говорив про цивільну відвагу, таку рідку, дуже рідку прикмету.

Після того інциденту Хведір Черник завоював собі серця цілої класи, а швидко і симпатію інших клас. Його товариськість, його пирий, отвертий характер еднав йому популярність навіть у панів восьмаків.

З приходом Черника до перемиської гімназії оживилося і спортове життя. Гімназійний спортивний клуб „Сянова Чайка“ набув у ньому нову силу не тільки у різних родах спорту, але й в організаційній діяльності. Він заохочував і словом і прикладом, він був завжди точно на означеному місці збірки, не зражувався негодою, не відступав перед перешкодами. Секція копаного м'яча радла знаменитим правим лучником. Тепер „Сянова Чайка“ далеко спокійніше дивилась на недалеку розгріз зі своїм місцевим конкурентом — польським „Саном“. Секція легкої атлетики дістала всестороннього змагуна, а передовсім у ратищі, скоках і стометрівці. А там — і плавання, і веслярство, і зимою совги та молоденьке ще тоді лещетарство. Він перший доїхав на саночках, попри Дівочий Інститут, кафедру й єпископську палату, аж на Ринок. Він перший зломив дошку в скоку на лещетах.

На красні змагання в 1912 р. Іздив Хведір Черник, як член дружини копаного м'яча і як спец від ратища. Завдяки йому дружина вийшла зі столиці „Україною“ 1:1, а в меті ратищем (34 м.) Черник здобув перше місце.

Загалом тоді перемиська гімназія пописалася. Три українські рекорди: ратище, диск і плитка; кілька других нагород і реміс з „Україною“.

Скільки в тому всьому було заслуги Черника — це оцінило проїзно багато пізніше. Так як і багато пізніше ми побачили в ньому не тільки доброго товариша та аразкового спортсмена але й визначного старшину та героя визвольних змагань, що перейшов у легендару народу.

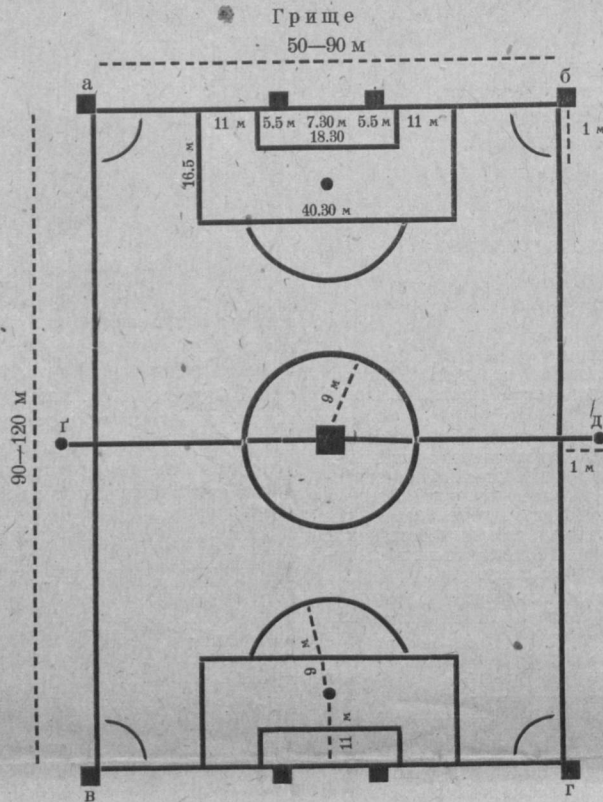
Копаний м'яч

Ще перед війною не тільки копаний м'яч, але й інші роди спорту були охоплені в конкретні організаційні і спортові форми, (засади і правила) які під час війни не тільки не мали змоги себе виявити, але попросту забулися.

Тому вважаємо за доцільне подати дещо з правил і засад, що торкається гри копаного м'яча, а воно напевно придасться так змагунам, як і глядачам.

Гра копаного м'яча відбувається на підставі правил встановлених міжнародною комісією „International Board“ (Інтернаційний Бюро) — які обов'язують на цілому світі.

Передумовою гри копаного м'яча є відповідне ґрище.

Як бачимо з повищого рисунку, ґрище це прямокутник — довжиною 90—120 м, шириною 50—90 м. Найбільш уживані ґрища мають довжину 105 м, ширину 70 м.

ґрище має бути позначене лініями (так, як на рисунку) — білою краскою (не ширше 12 см.).

В кожному розі (а, б, в, г) є хоруговка висоти 1.50—1.60 м. В продовженні середньоліній (г—д) у віддалі 1 м. від бічної лінії (а—в, б—г), є хоруговка 1 м. висоти (клубових красок).

Посередині ворітної лінії (а—б, в—г) є ворота, з двох доземних стовпів і поперечки (не ширші 12 см.). Ширина воріт (у світлі) 7.30 м., висота (у світлі) 2.40 м.

Гра копаного м'яча виводиться з Англії, де й досі обов'язують спеціальні міри (ярди) і ваги (фунти і унції). Ярди перемінені на метри дають у висліді також дробі, яких у практиці не беруть під увагу. (Наприклад промінь кола посередині ґрища подаємо 9 м., а перемінений з ярдів дав би 9.16 м. і т. д.)

Копаний м'яч у світі

— Чеська футбольна дружина „Славія“ програла зі шведською комбінованою дружиною — в склад якої входило тільки 7 репрезентативних гравців 1:4, а у тренінгових змаганнях з повною репрезентатією Швеції 2:7.

— Мистецтво південної Німеччини добула дружина, V F V Штуттґарт добуваючи в 30 грах 46 точок.

— У Кельні відбулися футбольні змагання південної і західної Німеччини — перемогла південна Німеччина 4:3. Змаганням приглядалося 65.000 людей.

— Загально відомий міжнародний футбольний суддя Др. Пеко Баувекс перебрав організацію західно-німецького футбольного спорту.

— Мистецтво Франції добула дружина „Олімпік Ліль“, а в Іспанії Ф. П. Мадрид.

— Репрезентатія Ірландії програла проти Іспанії 0:1, а проти Португалії 1:3. В Осльо перемогла Норвегія Данію 2:1.

— В міждержавнім змаганнях Бельгія ремісує з Голандією 2:2. Швейцарія високо програс 2:7 зі Шведією. Ще більш сензаційно кінчає змагання Фінляндія проти Норвегії — програною 0:12.

М'яч

Вага м'яча перед початком гри має висити 370—450 грамів. Обвід 65.5—71.00 см. Потрібні м'ячі до розгрівки обов'язані доставити господарі змагань.

Черевики

Черевики не можуть мати ніяких металевих частин (цвяхи і т. п.). Вони мусять бути цілковито сховані у шкірі. Паски й кілки на підшвах є плоскі (на кінцях заокруглені) і не вищі, як 12 мм. та щонайменше 12 мм. широкі.

Сорочки

До змагань виступають дві дружини. Мають мати сорочки відмінної краски

Дружина копаного м'яча складається засадничо з 11 змагунів. Коли є менше, як 8 змагунів — дружина вважається за здекомплетовану. Тоді змагання не можуть відбуватися, чи там мусять бути перервані. На місце вибуваючих змагунів (з яких небудь причин) не вільно вставляти резервових (це не торкається воротарів) за винятком товариських змагань. По попереднім порозумінню і згодою обох провідів дружин.

Суддя Що торкається компетенції судді, подаємо маркантніші завваги: Змаганнями проводить суддя. Він слідкує за правильним ходом гри, його рішення є остаточні і не підлягають в ніякому випадку критиці змагунів.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ

Перше число нашого часопису висиласмо до кольпортажі на умовлені адреси, а також до Управ відомих нам українських таборів у Німеччині.

Хвальні Управи наших таборів просимо ласкаво заподати нам адреси людей, які охоче згодились би кольпортувати наш часопис і наші видання. Належність за розпродані примірники по відчисленні 20% найскорше поштою на нашу адресу. Належність за наш часопис не сміє в ніякому разі перевищувати означену ціну (1 RM). Беремо до уваги тільки умовлену з кольпортерами додаткову винагороду для кольпортера за доставу часопису до приватних домів.

ДО НАШИХ ДОПИСУВАЧІВ.

1. Просимо писати по змозі пером і чорниллом, тільки з одної сторони паперу.
2. Приблизний розмір статтей, фейлетонів, оповідань, репортажів, описів — один стовпець нашого часопису.
3. Непоміщені більші праці звертаємо тільки на виразне бажання авторів.
4. Застерігаємо собі вилучення мови та евентуальні скорочення тексту.

РЕДАКЦІЯ

Суддя рішає, чи ґрище надається до розгрівки, чи ні. Він має право перервати гру: з причини темноти, атмосферичних перешкод (злива, буря і т. д.) та інших причин, що перешкоджували б нормальному ходові гри.

Суддя має право карати змагунів за недодержування правил гри і неспортову поведінку чи надто гостру й небезпечну гру, яка загрожує здоров'ю другому змагуну — карає упімненням, виключенням змагуна з ґрища. Якщо поодинокі глядачі заховаються не по спортовому — суддя має право зажадати (від господарів змагань) усунення тих глядачів зі спортового майдану.

До помочі головному судді стоять два бічні судді.

Добуті ворота

Ворота вважається за добуті, якщо з правильного копу змагуна — м'яч перейде цілим своїм обводом ворітну лінію між стовпами і поперечкою.

Карний і вільний копи

Оба копи є карою за недодержування правил гри.

З провини на власнім карнім полі — наступає карний коп до воріт з віддалі 11 м. За ті самі провини поза карним полем — наступає вільний коп у сторону воріт покараного.

Наріжняк

Якщо змагун виб'є м'яч поза власну ворітну лінію (за винятком воріт) змагун з наступаючої дружини виконує коп з чвертки кола при наріжній хоруговці.

Бічний

Часто м'яч переходить підчас гри бічну лінію. Тоді змагун, що не належить до той дружини, якої член останній діткнув м'яча — викидає (руками) м'яча на ґрище з-поза бічної лінії.

Відсторонь

Це одна з найтяжчих проблем гри копаного м'яча. Воно часто є притокою до непорозуміння, негодувань. Тільки справді добрий суддя чітко вилучить відсторонь: що воно таке є ця відсторонь?

Якщо при загранню м'яча — змагун з той самої дружини знаходиться ближче ворожих воріт як м'яч і не має перед собою двох противників, тоді той змагун є на відстороні.

Нема відстороні:

1. Як гра відбувається на власній половині ґрища.
2. При викопі з наріжняка.
3. При меті м'яча з бічняка.
4. При викопі з-під воріт.

Як вже ми з самого початку зазначили, подаємо тут тільки дещо з правил і засад копаного м'яча. Але що торкається правил і засад, яких повинні придержуватися змагуни на ґрищі — твердо зазначаємо, що ніякі правила не вичерпують діяльності спортсмена — якщо він не кермується лицарською, джентельменською поведінкою і „фер“ грою.

Пам'ятайте одне — змагуни! — Глядачі на спортовім майдані поведуться точно так само, як ви на ґрищі. За вашою поведінкою, за кожним вашим рухом — слідкують сотки, а часто тисячі критичних очей — на кожному кроці — при кожній зустрічі з противником — хай ваш змаг з'ясується у шляхотнім супернистві.

Брутальна гра розбуджує небажані (некультурні) інстинкти у змагунів і глядачів, — за те у добре спортово вихованій публіці викликає несмак.

Гаряче побажання до вас змагуни. Підчас змагань не вигукуйте, не переключайтеся, не балакайте! „Фер“ гра — це перша передумова естетичного вдовлілля глядача зі змагань.

Видає: Видавництво „Г А Р Т“
Bad-Wörishofen, Hermann-Aust-Straße 26 E
РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ
With Permission of UNBRA, Team 558
Druck: Hans Holzmann, Bad Wörishofen.